

Asia: VN/13440/2019

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettäviin kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettaviin tietosisältöihin ja teknisiin kuvauksiin esitettävistä muutoksista koskien tilikautta 2022

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa yleisen lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Automaattinen talousraportointi on uusi asia, ja kunnissa on jouduttu tekemään paljon töitä raportoinnin mahdollistamiseksi. Järjestelmiin on jouduttu tekemään useita päivityksiä ja muutoksia. Koodistoja ja kirjauskäytäntöjä on muutettu, rakennettu vyörytyksiä, ohjeistettu ja koulutettu sekä tehty korjauksia kirjauksiin. Ennen kuin vuoden 2021 toteumatiedot saadaan raportoitua, on tehtävä erittäin suuri määrä korjauksia alkuvuoden tiliöinteihin, koska palveluluokkatietoja ei pystytty viemään tapahtumille heti vuoden alusta. Ainakin alussa muutos on lisännyt merkittävästi mm. ostolaskujen tiliöintiin kuluva aikaa, mikä etenkin eri toimialoilla vie aikaa ”varsinaisen työn” tekemiseltä, koska pienessä kunnassa ei voi joka osastolla olla erikseen ostolaskujen tiliöintiin keskittyviä henkilöitä. Lisäksi kirjanpitäjiä työllistää omaan työhön liittyvien muutosten lisäksi muun henkilöstön neuvonta tiliöintikysymyksissä. Tavoitteena on toki lisätä automatiikkaa tiliöinteihin, mutta näin ison muutoksen yhteydessä on toistaiseksi ollut pakko keskittyä siihen, että saadaan tiedot ylipäättään jollain tavalla kerättyä. Myös muistiotositteiden tallentamiseen kuluva aika on kasvanut, koska täytettäviä tietoja on tullut enemmän.

Eryteisesti pienten kuntien resurssit niin henkilöstön määrän kuin osaamisenkin osalta ovat rajalliset. Raportointia varten vaadittavat muutokset vaativat lisäresursseja niin henkilöstön kuin rahoituksenkin osalta. Toivottavasti esityksen kaltaisia muutoksia ei jatkossa tehdä vuosittain. Raportoinnin automaattisuuden hyödyt jäävät vähäisiksi, jos entisen manuaalisen raportoinnin sijaan sama työmäärä joudutaan käyttämään raportoinnin muutosten toteuttamiseen. Aina uusien palveluluokkien ja raportoinnin muutosten yhteydessä joudutaan tekemään muutoksia järjestelmiin, josta aiheutuu lisäkustannuksia ja niiden käytännön toteutus voi olla hankalaa, kun samaan aikaan tehdään edellisen vuoden tilinpäätöstä ja aletaan tehdä kirjauksia uudelle tilikaudelle.

Yleisesti voi sanoa, että aikataulu tuntuu olleen liian kireä. Järjestelmäpäivityksiä oli saatavilla vasta vuoden 2020 lopulla ja ennakoivia toimenpiteitä oli vaikea tehdä etukäteen, kun ei ollut täysin selkeää käsitystä, miten järjestelmä tulee käytännössä toimimaan. Sektoriluokituksiin ja niiden käyttöön liittyen ohjeistusta on ollut saatavilla heikosti. Ostolaskujen osalta tilannetta helpottaa automatiikka, mutta muistiotositteiden kirjaamisessa sektoriluokan määrittely voi olla haastavaa.

Pidemmällä aikavälillä, kun toimintoja saadaan enemmän automatisoitua, tulee raportointiin kuluva aika todennäköisesti vähenemään, mikä on hyvä asia. Etenkin, jos jatkossa ei vuosittain tule suuria muutoksia raportoinnin sisältöön. Positiivinen asia on myös se, että jatkossa tietoa kuntien taloudellisesta tilanteesta saadaan aiempaa ajantasaisemmin.

Muutokset palveluluokitukseen

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Osaan palveluluokkien kuvauksista on tullut täsmennyksiä, mikä on tervetullutta. Palveluluokkien lisääminen kuitenkin tarkoittaa erilaisilla tositteilla tehtävien kirjausten pilkkomista entistä pienempiin osiin. Tämä tarkoittaa vähimmilläänkin kirjanpidon (ja mahdollisten lähdejärjestelmien) koodituksen muutoksia, uusista kirjauskäytännöistä tiedottamista ja ohjeistamista sekä lisätyötä kirjauksissa. Kaikki nämä lisäävät kustannuksia. Palveluluokkamutosten pitää olla aina hyvin perusteltuja, ja tieto niistä pitää saada ajoissa, että muutokset järjestelmiin ja toimintoihin saadaan vietyä läpi.

Kohdat 44, 46-49 muutokset parantavat tiedon laatua ja kunta voi mahdollisesti hyödyntää tietoa myös omassa toiminnassaan. Uusien palveluluokkien tulo kuitenkin aiheuttaa lisätyötä kirjauksiin ja uuden opettelu todennäköisesti heikentää tiedon laatua alussa, kun joudutaan näin nopeasti omaksumaan uusia tiliointikäytäntöjä.

50-52 Hyvä muutos. Selkeyttää ja helpottaa erityisesti pienemmissä organisaatioissa tiliointejä.

Muutokset eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Opetuksen raportointi TOTT-raportilla jakaa opetuksen kustannukset hyvin pieniin osiin, ja raportin tuottamiseksi tarvitaan usein erilaisia vyörytyksiä tai kustannusten jakoa kirjausvaiheessa eri kirjauskohteille etukäteen määritellyllä prosentilla. Pienessä kunnassa palveluja tuotetaan usein samoilla resursseilla useille ei palveluluokille, mikä lisää kustannusten kohdistamiseen liittyvää työtä.

Muutokset teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Ei lausuttavaa

Uudet tietotarpeet ja raportointikokonaisuut sekä niiden aiheuttamat laajennukset muihin raportointikokonaisuuksiin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Kilpailulain mukaista eriyttämisvelvollisuutta on sovellettu ensimmäisen kerran tillinpäätösten 2020 yhteydessä. On muodostunut vaikutelma, että säännöksiä on tulkittu ja sovellettu eri kunnissa hyvin eri tavoin. Aluehallintovirastot ovat kilpailu- ja kuluttajaviraston toimeksiannosta lähettäneet kunnille selvityspyynnön säännöksen noudattamiseen liittyen. Katsomme, että ennen kuin automaattista tiedonkeruuta laajennetaan markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan raportointiin, tulisi odottaa selvityspyynnön tulosten valmistumista ja siten varmistua, että raportoidaan oikeita tietoja. Varmasti kilpailullinen toiminta saattaa usein liittyä kiinteästi kunnan muuhun toimintaan ja eriyttämisen toteuttaminen esimerkiksi jokaisen meno- ja tulotapahtuman kohdalla saattaa olla hankalaa. Tällöin se perustuu herkemmin kaavamaisiin prosentuaalisiin jakoihin, jotka eivät välttämättä kuvaa jakoa aina todellisesti. Jotta menot ja tulot voitaisiin kohdistaa aiheuttamisperiaatteen mukaan oikein, se voidaan tehdä vasta jälkilaskennalla, kun todellisten suoritteiden määrä on selvillä. Tämä aiheuttaa muistio- ja korjaustositteiden kirjaamistarvetta.

Kankaanpää Minna
Virtain kaupunki